

TEGEN DE KWAKZALVERIJ

REDACTIE-ADRES: O. Kuyk, Brantwijk 76, Amstelveen

Opgericht 1 Januari 1881

FISCUS HONOREERT KWAKZALVERIJ

Belastingaftrek voor handopleggersconsult

WAT DE STAAT met de ene hand verbiedt belooft zij met de andere hand met belastingaftrek.

Dit blijkt uit een beschouwing in het Utrechts Nieuwsblad, waarin een fiscale medewerker uiteenzet dat de kosten voor een kwakzalver mogen worden afgetrokken onder het hoofd „ziektekosten” bij een belastingaftrek. Deze dubbelzinnigheid in het overheidsstandpunt is schadelijk voor de volksgezondheid. Kwakzalverij is het

(verboden) onbevoegd uitoefenen van de geneeskunde.

Wie zijn geld geeft aan een kwakzalver werkt mee aan een wetsovertreding, nog ongeacht de schade die de „patiënt” zijn eigen gezondheid toebrengt.

Het is ontoelaatbaar, dat de fiscus de betalingen aan wetsovertreders in mindering wil brengen bij de belastingvaststelling. Consequent doordenkende zou de fiscus evenzeer aftrek moeten geven aan de kosten, verbonden aan het illegaal kopen van verdovende middelen of aan de verliezen, geleden aan de speeltafel in verboden gokinstellingen. Het getuigt stellig van een sociaal begrip, indien de fiscus alle kosten die men maakt om het uiterste te bereiken voor de herstel van een zieke, niet belastbaar stelt.

Maar daarbij moet de Nederlandse belastingdienst bedenken, dat het van nog groter sociaal begrip getuigt, wanneer men wanhopige zieken of hun verwanten beschermt tegen de teleurstelling van een consult bij een kwakzalver.

Het geld, dat men betaalt aan een kwakzalver is weggegooid geld. Door hierop de premie van de belastingaftrek te zetten moedigt de staat zo'n consult aan. Tot schade van de staat en tot schade van de „patiënt”. Om van de volksgezondheid niet te spreken.

Uiteraard geldt ons bezwaar niet tegen een bezoek aan Lourdes, waarover het artikel in het Utrechts Nieuwsblad spreekt. Hier zijn inderdaad gronden aanwezig om te spreken van „het uiterste beproeven om het leven van een zieke te redden”.

Maar geheel anders staan wij tegenover de overweging van het gerechtshof te Den Bosch ten aanzien van een bezoek aan kwakzalvers, handopleggers of wichelroedelopers.

Hier is geen enkele sprake van „het uiterste beproeven”. Deze mensen kun-

Van de voorzitter:

BIJ 1961

HET IS MIJ een voorrecht voor het eerst als voorzitter van die Vereniging tegen de Kwakzalverij bestuur en leden bij de intrede van het nieuwe jaar het beste toe te wensen.

Bij het opmaken van de balans over de juist afgesloten periode springt als belangrijkste punt naar voren het terugtreden van mijn voorganger, dr. H. H. Funke, tot gewoon bestuurslid.

Hem zij dank gebracht voor de wijze, waarop in de afgelopen 10 jaren de vereniging is geleid en langs enkele gevaarlijke klippen gestuurd.

Tegen het einde van 1960 kwam de vereniging meer in de publiciteit: Bij het aftreden van de vorige voorzitter verscheen in De Volkskrant een uitvoerig artikel met talrijke gegevens over zijn streven en werken; kort daarop publiceerde De Tijd een summier levensbeschrijving van zijn opvolger met aanduiding van diens visie op de kwakzalverij; in de plaatselijke Gooise pers werd de handschoen opgenomen tegen de onwaarachtigheid, waarmede de promotoren van de paranormalen het publiek menen voor te moeten lichten;

Voor de VARA-televisie werd een vraaggesprek over de kwakzalverij gevoerd met de huidige voorzitter van onze vereniging; deze werkte, door het verzorgen van een paar artikeltjes in de Katholieke Radio- en Televisiegids, mede aan de voorbereiding van een ophanden zijnde uitzending.

Uit een en ander moge blijken, dat de dynamiek van de moderne tijd ook onze Vereniging niet onberoerd heeft gelaten.

Als de tekenen ons niet bedriegen is dit pas het begin van een zeer levendige periode, die voor een ieder van ons inspanning van krachten zal vergen.

A. P. N. DE GROOT.

Tandtechniker met f 900 beboet

EEN DERTIGJARIGE tandtechniker uit Waddinxveen is door de Leidse kantonrechter veroordeeld tot een maximumstraf van drie maal driehonderd gulden boete, subsidiair drie maal een maand hechtenis, wegens het onbevoegd uitoefenen van de tandheelkunde.

Verdachte, had niet alleen afdrukken van gebitten genomen maar ook zelf kiezen en tanden getrokken en onbevoegd injecties aan zijn patiënten toegediend. In zijn requisitoir kwalificeerde de officier, mr. J. A. L. Brada, de handelwijze van verdachte als bijzonder gevaarlijk voor de volksgezondheid zo lezen we in Het Vrije Volk.

Een enkele maal, aldus de officier, worden de grenzen wel eens even overschreden, maar dit ging hem te ver. Hij eiste derhalve voor de drie ten laste gelegde feiten de maximale straf. Het verweer van verdachte, dat hij twee jaar praktijk had opgedaan in Milaan, was voor de Nederlandse wet niet voldoende, aldus de kantonrechter mr. W. de Koning, die conform de eis van de officier vonniste.

(vervolg op pag. 2)

Oogdiagnose na schriftelijke cursus

VIJFENVEERTIG Rotterdammers hebben elk zes gulden voor de 'medische adviezen' van de 35-jarige G. W. C. uit Nunspeet betaald.

Zijn „bekwaamheden” op medisch gebied had deze man zich — naar hij zelf vertelde — verworven dank zij een gedeeltelijke schriftelijke cursus over de natuurgeneeswijze in Nederland en Amerika. Ook zou hij een of andere buitenlandse bevoegdheid op dit gebied hebben. Zo meldt Het Vrije Volk.

De Rotterdamse politie hechtte daaraan evenwel niet veel waarde en gaf de man een proces-verbaal wegens het onbevoegd uitoefenen van de geneeskunst.

H. C. kwam eens per vier weken naar Rotterdam waar hij op een adres in

zuid de beschikking had over twee kamers: een wacht- en een spreekkamer.

Zijn patiënten „onderzocht” hij met een stethoscoop, terwijl er voor vergroting van het geneeskundige decorum ook nog een bloeddrukmeter en enige andere medische instrumenten aanwezig waren. Hij paste echter meestal wat hij noemde de „oogdiagnose” toe.

H. C. werkte samen met een Haagse drogist, die met een arsenaal van pakken, flessen en potjes aanwezig was.

De „geneesmiddelen volgens de natuurgeneeswijze” die de patiënten volgens de „Nunspeter dokter” nodig hadden werden door de Hagenaar graag en vlot verkocht. Deze man regelde ook dag, plaats en uur van de consulten. Toen de Rotterdamse politie dinsdag een inval bij de genezers deed zaten tien mensen in de wachtkamer te wachten.

Al 45 patiënten waren er toen geholpen. Het instrumentarium van H. C. en de geneesmiddelen van de drogist zijn in beslag genomen.

FISCUS EN KWAKZALVERIJ

(vervolg van pag. 1)

12 NIEUWE LEDEN

EEN NIEUW JAAR. Een nieuwe voorzitter. En 12 nieuwe leden.

Zo gaat onze vereniging vol enthousiasme haar 80ste jaar in. Elders in dit nummer blijkt wel hoe fel de strijd tegen Volksvijand Kwakzalverij moet worden gestreden.

Vandaar dat wij alle nieuwe, maar ook alle oude leden vragen deze strijd te steunen door opgave van alle gevallen van kwakzalverij die hun in woord of geschrift ter kennis worden gebracht.

Vorm een „vijfde colonne voor de volksgezondheid” en houdt ons op de hoogte van uw verworven kennis.

De volgende nieuwe leden roepen wij een hartelijk welkom toe in onze rijen:

Mej. zr. H. E. Heidema te Roden; de artsen J. Luten, Schwantje, J. Smits, H. Galenkamp, Bekendam, W. H. van Dijk, B. J. Kam, P. C. Lakerveld, allen te Zwolle, dr. H. H. Nanninga te Den Haag, en de heren K. G. van Dijk, die-renarts te Voorts (Geld.) en J. Heinemans te Amsterdam.

nen niet genezen. Als genezing volgt na een bezoek aan een kwakzalver dan is daarmee nog niet aangetoond, dat de kwakzalver ook maar enige invloed op het genezingsproces heeft gehad. Op die manier zou men ook „het uiterste kunnen beproeven” door een bezoek aan de bakker of de schoenhersteller. En volgt dan ook belastingaftrek?

De behartiging van de volksgezondheid eist van de staat, dus ook van de belastingdienst, dat men zo veel mogelijk paal en perk stelt aan het onbevoegd uitoefenen van de geneeskunde. Daarom: geen aftrek meer van de kosten van een bezoek aan de duistere hollen der kwakzalvers.

Ten slotte geven wij een gedeelte weer van het artikel van de fiscale medewerker van het genoemde dagblad:

De ouders van een kind dat ongeneeslijk ziek was, naar uit de verklaring van de arts was gebleken, wilden nog één ding ter genezing proberen: een bedevaart naar Lourdes. De inspecteur nam deze uitgave niet als kosten ter zake van ziekte. Immers, Lourdes is een bedevaartplaats en geen herstelingsoord.

Trouwens: het is de vraag of de wet onder kosten van ziekte heeft begrepen de kosten van het zoeken van genezing langs bovennatuurlijke weg.

De belastingplichtige legde zich niet bij de beslissing van de inspecteur neer. Hij beriep zich op de rechter. De rechter, in casu het Gerechtshof te 's-Hertogenbosch, had een andere visie op de situatie. Allereerst werd beslist dat in rooms-katholieke kringen in soortgelijke omstandigheden het zeer gebruikelijk is een bedevaart naar Lourdes te maken en daar genezing te zoeken. De grenzen der redelijkheid zijn zeker niet overschreden. Alhoewel volgens de officiële medische wetenschap kans op herstel zeer gering

is, mag de belastingplichtige het uiterste beproeven om het leven van zijn kind te redden. De kosten van de bedevaart zijn ziektekosten, die begrepen behoren te zijn onder buitengewone lasten, aldus het Hof.

Genezers

Het hof liet het niet alleen bij deze overweging. Zowel in het religieuze vlak als daarbuiten worden vaak pogingen gedaan tot genezing. Vaak met toestemming van de officiële medicus, nog vaker buiten de officiële medische hulp om. Wie kent niet de vele „kwakzalvers”, de handopleggers, de wichelroedelopers en meer van dit soort genezers — zowel in het geval als men officieel geen hoop meer heeft, als in het geval dat de belastingplichtige het liever dadelijk zoekt bij de niet-officiële medicus zijn evengoed ziektekosten, aldus het Hof.

Immers uit niets blijkt dat tot de uitgaven terzake van ziekte in de zin van het besluit niet zouden behoren de kosten van het zoeken van genezing langs bovennatuurlijke weg.

Bureau Vereniging

HET BUREAU van de Vereniging tegen Kwakzalverij is gevestigd ten huize van de directeur, de heer D. H. van den Bosch, „Groot Schuttershof”, Arnhemseweg 10, Leusden post Amersfoort.

Aan dit bureau zijn alle inlichtingen omtrent de vereniging en de kwakzalverijbestrijding verkrijgbaar.

Directeur Van den Bosch is gaarne bereid verzoeken tot het houden van lezingen over de kwakzalverij te behandelen.

Fantasie en werkelijkheid

PROSANO HONING

EEN ALOM VERBREID strooibiljet uitgegeven door de Honinghandel „Holland“ N.V. Den Haag prijst met veel nadruk het geregeld gebruik van honing aan. Allerlei ware dingen worden erin vermeld als b.v. „Honing is veel meer dan lekkernij, het is uiterst voedzaam en een gezonde broodbelegging“ en één kilo Prosanohoning staat gelijk met 1 kg melk, 1 kg. vlees en 1 kg eieren samen. Ook dit laatste gaat wel ongeveer op.

Er is dan ook niets tegen en alles vóór om het gebruik van de zo smakelijke, door kinderen zo graag genomen honing te bevorderen. Maar dan moet de Honinghandel Holland niet haar eigen ramen ingooien door in dat zelfde strooibiljet er op los te fantaseren en allerlei dingen te vertellen die de toets der kritiek niet kunnen doorstaan. Enkele voorbeelden van deze fantasie noem ik.

„De wonderbare werking van Prosano honing is verklaarbaar: Prosano honing is leven, Prosano honing is kracht; en leven geeft leven, kracht geeft kracht. (was het maar waar!) Prosano honing voorkomt en geneest elke besmetting- of stofwisselingsziekte.“

Prosano honing is aseptisch d.w.z. hij voorkomt de vorming van bacteriën(!!) Hij is antiseptisch, d.w.z. hij vernietigt eventueel aanwezige woekeringen. Prosano honing werkt verzachtend, pijnstillend, maagversterkend, afvoerend op alle overtollige vochten en vet, bevordert de spijsvertering, geneest en versterkt borst, zenuwen en longen.“ Dit is wel genoeg om de leveranciers van deze honing tot kwakzalvers te stempelen.

Maar het ergste is wel wat de schrijver vertelt over de „managerziekte“. *„Deze neemt zeer toe en wordt gekenmerkt door een hartinfarct en veroorzaakt dikwijls een plotselinge dood. In één van onze grote steden zijn al ongeveer 16.000 gevallen en het aantal neemt steeds toe. Terwijl wie deze ziekte overleeft elke kans moet benutten zijn gereduceerde levenskansen te vergroten. Allen die een gejaagd en nerveus leven (moeten) leiden, blootstaan aan psychische spanningen, een te hoog lichaamsgewicht hebben, te weinig nachtrust genieten, te veel alcohol gebruiken of te veel roken, lopen de kans, dikwijls zonder enige waarschuwing vooraf te worden getroffen.“*

Hiermede wordt wel voldoende angst gewekt. Ik kan me voorstellen dat de

liefhebbende echtgenoten van personen, die volgens bovenstaande levenswijze de kans lopen aan de managerziekte te gaan lijden zich zullen haasten om potten honing te kopen om daarvoor het grote gevaar dat haar mannen lopen te verkleinen of op te heffen. Net of de oplossing niet op een heel ander terrein ligt! En als men dan verder leest: *„De dagelijkse berichten spreken voor zich. Bij een onderzoek door een academie van wetenschappen*

kwam het merkwaardige feit aan het licht dat van de 130 personen, die ouder waren dan 100 jaar, 80% bijenhouders waren.“ Ik zou wel eens een enquête willen houden onder 100-jarigen. Ik ben er wel zeker van, dat we maar heel weinig iemkers onder hen zouden vinden.

Dit is geen waarschuwing tegen het gebruik van honing (suikerzieken zullen er zeker voorzichtig mee moeten zijn maar overigens over honing niets dan goeds). Maar dan ook alleen honing aanprijzen om zijn hoog voedingsgehalte en zijn lekkere smaak en niet proberen te gaan fantaseren over andere goede werkingen van dit uitstekende voedingsmiddel.

Men zou zijn doel voorbijschieten!

R. E. W.

OSBORN:

Gevaar voor de VOLKSGEZONDHEID

„HET OPTREDEN van Osborn richt schade aan aan menig godvruchtige ziel en vormt een bedreiging voor de geestelijke volksgezondheid,“ zo is meegedeeld op een studiedag van de katholieke centrale vereniging voor geestelijke volksgezondheid.

Meer dan 1200 personen, onder wie de minister van Maatschappelijk Werk, mej. dr. M. A. M. Klompé en de bisschop van Rotterdam woonden de studiedag bij, zo lezen we in Het Haarlems Dagblad.

Prof. dr. G. A. Lindeboom, van de Vrije Universiteit te Amsterdam, sprak over lichamelijk lijden en geestelijke gezondheid.

Alleen de geestelijk gerijpte mens, zal, naar zijn oordeel, ziekte of lijden niet louter als een pijnlijke onvrijheid ervaren, maar met de hem gebleven mogelijkheden komen tot het stellen van daden waarin hij zijn vrijheid beleeft en anderen geestelijk sterkt.

„Bij ziekte is het lichaam voortdurend aanwezig in het bewustzijn van de patiënt. Vaak ook wordt het geweten wakker en vraagt de patiënt zich af, of zijn ziekte niet het gevolg is van een oude zonde.“ Volgens prof. Lindeboom worden dergelijke schuldreacties nogal eens aangetroffen bij kankerpatiënten. De opvatting van de ziekte als een rechtstreekse straf op een onbeleden zonde heeft steeds een grote rol gespeeld, zo zei prof. Lindeboom, die in dit verband herinnerde aan het bezoek van Osborn aan Nederland. Hij verklaarde, dat God natuurlijk op gebed kan genezen, maar dat het ook zeker is dat door Osborns optreden schade is aangericht aan menige godvruchtige ziel. In deze vorm gebracht en met geweld opgedrongen, betekent de opvatting dat ziekte een gevolg is van de zonde, volgens hem, een bedreiging voor de geestelijke volksgezondheid, niet alleen van de enkeling, maar ook van het volk. Prof. Lindeboom besprak ten slotte enkele positieve geestelijke reacties op lijden en ziekte.

AAN ALLE LEDEN

verzoekt de penningmeester hem de contributie 1961 ten bedrage van f 7,50 te gireren. Voor studenten, verpleegsters, kraamverzorgsters, arts-, tandarts- en apothekersassistenten bedraagt de jaarcontributie f 2,50.

Hoe eerder U gireert, des te meer verlicht U de taak van de penningmeester!

De gironummers van de Vereniging tegen de Kwakzalverij zijn: postgiro 32237 en gemeentegiro Amsterdam K 1672.

HULDE AAN VOORZITTER FUNKE

BIJ ZIJN AFTREDEN als voorzitter van de Vereniging tegen de Kwakzalverij is aan dr. H. H. Funke van vele zijden lof toegezwaaid.

Als samenvatting van alle hulde, die de scheidende praeses werd aangeboden tijdens de jaarvergadering en in de pers, kan men niet beter doen dan het loffelijk artikel citeren, dat De Volkskrant op de dag van de jaarvergadering publiceerde.

In dit artikel wordt de arbeid van dr. Funke naar waarde geschetst en het geeft in kort bestek een overzicht van het „strijdtoneel” waarin hij zich — en dat is ieders oordeel — zo bijzonder heeft onderscheiden.

Ziehier een uittreksel uit het Volkskrant-artikel:

Bedachtzaam

EEN WIJZE, beminlijke mens, die van achter het bureau in zijn spreekkamer langzaam formuleert, om de tijd te hebben zijn meningen even het goudwegertje van zijn grote bedachtzaamheid te laten passeren: dat is de arts dr. H. H. Funke senior. Hij zegt, moegestreden te zijn. Een leeftijd van 61 jaar, waarvan tien jaar in dienst stonden van de „Vereniging tegen de Kwakzalverij”, vindt hij te hoog geworden om nog vol moed te zijn in „het gevecht”. Daarom treedt hij als voorzitter van de vereniging af. Er moet hem iemand opvolgen, die nog niet als „generaal” aan het front „tegen de kwakzalverij” heeft gestaan. Die mag misschien ouder zijn dan dr. Funke, hij zal „frisser” en vuriger kunnen commanderen — want dat kan niemand meer opbrengen, die tien jaren het medisch-geschoolde commando tegen de medisch-ongeschoolde beunhazerij heeft aangevoerd. „Het is een moeilijke, langdurige en ondankbare strijd, waarbij je nooit zeker kunt zijn van steun uit het achterland”, zegt dr. Funke. Het achterland bevat de mensen met de ziekten en de kwalen. „Maar maakt u hun asjeblief geen verwijt!”

Groot front

De kwakzalverij beslaat een groot front, vol allerzonderlingste lieden met vreemdsoortige en gevaarlijke wapenen. Daar is eerst „vaders likkepot”, de kruik met de zalf, die men met evenveel gemak op brandwonden als op snijwonden strijkt en die — naar men beweert — tegen „alles” helpt. De likkepot is overgegeven van vader op zoon en zoals hij bestond in de

Lovend artikel in de Volkskrant

zeventiende eeuw, zo bestaat hij nu nog. Dan zijn er de kruiden-mengers en de „strijkers”, de magnetiseurs en de „genezers-per-post”, terwijl de laatste jaren een groot getal „paranormale genezers” het kwakken-front is komen versterken. En de mensen met de kwalen? Zij houden die allerzonderlingste lieden in stand en blijven hen aan geld helpen, in de argeloze mening, dat het de zalvers en de strijkers niet om de centen, maar om de genezing te doen is.

Tachtig jaar

TACHTIG JAAR heeft de vereniging, waarvan dr. Funke tien jaar voorzitter is geweest, pogen te verhinderen dat duistere lieden door de mazen kropen van de wetgeving op de geneeskunde. Als tastbaar resultaat kan men alleen aanvoeren, dat de kwakzalverij uit een stad als Amsterdam nagenoeg verdween. De beoefenaren ervan werden gedwongen uit te wijken naar het platteland, waar zij tussen de boerderijen en in afgelegen oorden een prachtig afzetgebied vonden voor hun medisch-onverantwoorde hokus-pokus. Daar kon een „voetspecialiste”, die slechts de kunst van het schoen-stikken verstond, zich „ontfermen” over een oude, moeilijk-lopende weduwe en haar invalide dochter. Tijdens de rechtszitting tegen de „specialiste”, te Arnhem, kwam aan het licht, dat zij per behandeling 850 gulden had gevraagd en..... gekregen.

In Putten behandelde een masseur met veel strijken en wrijven een vrouw, die „een knoop in de rugspieren” had, een kwaal die later een ernstige vorm van tuberculose in de onderste rugwervels bleek te zijn. De masseur zou de knoop er wel even uitslijpen.

Tijdens een zitting van het kantongerecht in Den Haag bleek een gedagvaardde magnetiseur een aan hoofdpijnlijdende patiënt tot 138 bezoeken gedwongen te hebben. Kosten per consult: 2 gulden 50! In Limburg en Brabant duiken steeds meer „vrome mannetjes” op, die zich met strijken en biddend zalven een enorme praktijk verwerven, geen prijzen vragen, maar bij de uitgangen hunner „nederige” woningen een schaal hebben staan met het opschrift: „Voor het levensonderhoud van uw genezer”. De suikerziekte tenslotte is door vele kruidenkwakken tot dankbaar en winstgevend werkterrein gekozen. Zij speculeren op de vrees, die vele suikerpatiënten hebben voor het dagelijkse „spuitje van de dokter”. Zij tonen zich „zachte heemeesters” en veroorzaken geen pijn, maar werken met kruiden — met varkens-

gras bijv. — en realiseren zich in hun ondeskundigheid niet, hoeveel schade zij hun klanten berokkenen. De kruidenknappen hebben veelal geen notie van de oogafwijkingen, die bij onbevoegde „behandeling” van patiënten kunnen optreden.

Lastig

Zo is het front, dat dr. Funke jarenlang voor zich heeft gezien, uitgestrekt en zeer lastig te bevechten. Hij heeft zich moeten verdiepen in de vraag, waarom in nog zoveel gevallen de geneeskunde het moet afleggen tegen de kwakzalverij. Ook heeft hij zich moeten realiseren, hoe slecht aanwijsbaar vaak de resultaten zijn van vereniging zijn geweest, „want de kwakken blijven als paddestoelen uit de grond schieten”. Strikt genomen kunnen artsen, zo zij de persoonlijke verantwoordelijkheid hunner patiënten wensen te respecteren, hun geen bezoek aan een magnetiseur met even zoveel woorden verbieden. „Ze kunnen hen slechts nadrukkelijk op de gevolgen van hun voornemen wijzen. Met meer klem treed ik op wanneer kinderen in het geding zijn, die over hun welzijn niet zelf kunnen beslissen en wier ouders dat welzijn wel eens in gevaar kunnen brengen met een magnetiseursbehandeling of iets dergelijks.” Dr. Funke weet maar al te goed, hoeveel interessants er schuilt in de hokus pokus der kwakzalverij. „De mensen zijn tuk op vleugjes magie. Wat zou ik niet een succes kunnen boeken, wanneer ik hier in de spreekkamer wat bengals vuur aanlegde, daar bezwerende gebaren bij maakt en schorre kreten uitsloot.”

Triest

Ik behoefde maar wat hysterisch aangelegde patiënten er bij te halen, om diepe indruk te maken. Man, man — wat zouden ze dat aardig van me vinden.” De kwakken-bestrijder wuift met een glimlach het tafereel weg en bekent: „Vaak komt het voor, dat patiënten rechtstreeks van de dokter naar een strijker of zalver lopen. Hun geduld is dan uitgeput. De deskundige behandeling was wellicht bijna ten einde, had bijna succes. Triest is, dat het resultaat eerst duidelijk wordt na het bezoek aan de magnetiseur. Die gaat dan met de eer strijken, welke de huisarts toekomt. Vecht daar eens tegen! Vecht eens tegen de overtuigingskracht, waarmee veel kwakzalvers spreken. Of tegen hun bezweringskunst, die hun klanten in een ban van haast bovennatuurlijke gevoelens brengt!”

REDACTIE:

Medisch redacteur:

dr R. E. Wierenga, arts, Barchem

Pharm. redacteur:

J. E. Buiters, apotheker, Zwolle

Bestuur van de Vereniging tegen Kwakzalverij: A. P. N. de Groot, Arts te Hilversum, Voorzitter; E. Mijnaerends, Tandarts te Amsterdam, Vice-voorzitter; Mevr. A. Burbach-van der Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden, Secretaris; L. Brest te Amsterdam, Penningmeester; Mej. E. H. Hengeveld, Arts te Zwolle; Dr. H. H. Funke, Arts te Amsterdam; Mr. J. E. Goudsmit, Kantonrechter te Haarlem; Dr. H. H. Scholten, Dierenarts, Veterinair Inspecteur van de Volksgezondheid te Haarlem; H. Dijkstra, Oud-Commiss. van Politie te Amsterdam; A. Verschuur, Arts te Amsterdam; Mr. J. D. van den Berg, Rechter te Arnhem; Mr. G. C. M. van Nijntaten te Voorburg, Referendaris bij het Ministerie van Justitie; Dr. J. H. Ligterink, Arts en Apotheker te Amsterdam; Dr. R. E. Wierenga, Arts te Barchem en J. E. Buiters, Apotheker te Zwolle.

Lidmaatschap van de Vereniging incl. Maandblad min. f 7.50, voor studenten, verpleegsters, arts-, tandarts- en apothekers-assistenten en kraamverzorgsters f 2.50. Adres voor het opgeven van leden en abonné's: Mevr. Burbach-v. d. Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden. Penningmeester: L. Brest, Argonautenstraat 19a, A'dam-Z. Postgiro van de Ver. 32237 te Amsterdam - Gem. Giro K 1672.

DRUKKERIJ SYSTEMA N.V.
Amsterdam

Abonnement per jaar franco per post bij vooruitbetaling f 7.50, voor studenten, verpleegsters, arts-, tandarts- en apothekers-assistenten en kraamverzorgsters f 2.50

Administratie Maandblad:

Mevr. A. Burbach-v. d. Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden, tel. 02959 — 19114.